

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa B. S.

przeciwko [...] Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w L.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w J.

z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 maja 2018 r., sygn. akt VII Pa [...] Sąd Okręgowy w J. w sprawie z powództwa B. S. przeciwko [...] Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w L. o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę, w wyniku apelacji powódki zmienił wyrok Sądu Rejonowego w L. z 30 stycznia 2018 r., sygn. akt IV P [...] w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 26.399,91 zł oraz kwotę 1.530,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

B. S. wniosła o przywrócenie do pracy w pozwanej spółce na dotychczasowych warunkach pracy i płacy. Na rozprawie w dniu 12 stycznia 2018 r. powódka B. S. zmieniła powództwo w zakresie przywrócenia jej do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, wnosząc zamiast przywrócenia do pracy o zasądzenie odszkodowania.

Wyrokiem z 30 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w L. zasądził od pozwanego [...] Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w L. na rzecz powódki B. S. kwotę 9.235,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty i oddalił dalej idące powództwo. Koszty zastępstwa procesowego zostały wzajemnie zniesione.

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. oraz oparcie wyroku na błędnie ustalonym stanie faktycznym.

Sąd drugiej instancji w wyniku rozpoznania apelacji uznał, że zasługiwała ona na uwzględnienie. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjął je za własne, jednak uznał, że Sąd pierwszej instancji błędnie zastosował przepisy prawa i dokonał błędnej subsumcji stanu faktycznego, przekraczając przy tym zasady swobodnej oceny dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonane powódce wypowiedzenie zmieniające z dnia 29 września 2017 r. powoływało się na przyczynę, która na ten czas nie mogła być uznana za rzeczywistą. Strona pozwana nie dowiodła, że zapadła już wówczas znana powódce decyzja o likwidacji stanowiska i że likwidacja na ten czas była już pewna. W konsekwencji należało uznać, że powództwo o zasądzenie odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę było uzasadnione.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną strona pozwana w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 (potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości) oraz 4 (oczywista zasadność skargi) k.p.c. Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Okręgowy w J. w sposób nieprawidłowy

dokonał interpretacji art. 45 § 1 Kodeksu pracy, wskazując, iż przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie powinna być faktem dokonanym w dacie składania oświadczenia. Sąd błędnie przyjął, że przyczyna jaką była zmiana struktury organizacyjnej spółki i likwidacji stanowiska nastąpiła po wręczeniu wypowiedzenia, a dla prawidłowego i skutecznego wypowiedzenia zmieniającego, powinna „być dokonana” w dniu wręczenia wypowiedzenia.

Ponadto skarżący wskazał, że w sprawie istnieje potrzeba dokonania wykładni przepisu art. 45 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p. z uwagi na:

1. poważne wątpliwości co do określenia „rzeczywistej” przyczyny wypowiedzenia, a zwłaszcza czy rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia jest przyczyna istniejąca w momencie wręczenia powódce wypowiedzenia zmieniającego, tj. „przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie powinna być faktem dokonanym w dacie składania oświadczenia”, czy też przyczyną rzeczywistą wypowiedzenia jest przyczyna, która spełnia się w okresie wypowiedzenia do czasu jego zakończenia,

2. poważne wątpliwości co do określenia „ rzeczywistej” przyczyny wypowiedzenia, z zwłaszcza czy rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia jaką jest zmiana struktury organizacyjnej spółki i likwidacji stanowiska pracy, jest już rozpoczęty proces likwidacji, konsekwentnie realizowany i zawansowany w momencie wręczenia wypowiedzenia w takim stopniu, że nie budzi wątpliwości, że wykluczenie stanowiska w strukturze organizacyjnej jest tylko kwestią nieodległego czasu, czy też proces zmiany struktury organizacyjnej spółki i likwidacji stanowiska pracy będzie rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia także gdy proces likwidacji nastąpi po wręczeniu wypowiedzenia, a zakończy się do końca okresu wypowiedzenia,

3. konieczność określenia czy istnienie rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia uzależnione jest od wewnętrznego przekonania pracownika otrzymującego wypowiedzenie zmieniające, że przyczyna wypowiedzenia jest faktycznie rzeczywista, czy też przyczyną rzeczywistą wypowiedzenia jest przyczyna, bez względu na przekonanie pracownika otrzymującego wypowiedzenie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o:

- odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy,
- na wypadek zaś przyjęcia skargi do rozpoznania, o oddalenie skargi kasacyjnej w całości na koszt pozwanej.
- ustalenie oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów ustępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej wedle norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.), a ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2, czy też 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana

postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepublikowane; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepublikowane). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Zgodnie, natomiast z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4 poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych

przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepublikowane; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepublikowane; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie obarczone są błędem logicznym, który sam w sobie uniemożliwia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że równoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) co do zasady wyklucza możliwość twierdzenia o oczywistej zasadności skargi (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2017 r., II UK 170/16, LEX nr 2310113), bowiem jeżeli skarżący wskazuje na przepisy prawa materialnego, których stosowanie w praktyce wywołuje rozbieżności, czy też przepisy prawa wymagające wykładni, to z natury rzeczy nie mogą one równocześnie przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej. Co jest sporne nie może być oczywiste (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122). W niniejszej sprawie skarżący w odniesieniu do tej samej podstawy prawnej – art. 45 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p. – wskazuje jednocześnie, że przepis ten wymaga dokonania wykładni przez Sąd Najwyższy, bowiem występują poważne wątpliwości co do jego wykładni, jak również, że Sąd drugiej instancji dokonał ich oczywiście błędnej wykładni. Wskazać należy, że nie jest rolą Sądu Najwyższego wybieranie jednej z podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej spośród kilku, wzajemnie się wykluczających, przedstawionych przez skarżącego. To rolą skarżącego jest takie uzasadnienie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania, aby wykazać, że skarga kasacyjna rzeczywiście zawiera elementy przemawiające za jej rozpoznaniem przez Sąd Najwyższy.

Niezależnie od powyższego, skarżący nie wykazał również, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, zaś jego wywody w tym zakresie mają jedynie charakter polemiki ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, w dodatku skarżący przypisuje Sądowi twierdzenia, których Sąd ten nie zaprezentował w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wskazać bowiem należy, że Sąd drugiej instancji również powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2016 r., II PK 246/15, w którym Sąd Najwyższy wyjaśnił, że prawdziwą (rzeczywistą) przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nie tylko przyczyna istniejąca już w dacie dokonania wypowiedzenia, ale też taka, która wprowadzie jeszcze nie zaistniała (nie ziściła się), lecz jest wystąpienie w nieodległej przyszłości (w szczególności w okresie wypowiedzenia lub bezpośrednio po jego upływie) jest pewne. Jednak dokonując oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd drugiej instancji stwierdził, że w momencie wręczenia powódce wypowiedzenia zmieniającego zmiany organizacyjne zakładające likwidację jej stanowiska pracy nie były jeszcze pewne, nie twierdził natomiast, że musiały one już być dokonane.

Ponadto, skarżący nie wykazał również, że wskazane przepisy prawa, nie doczekały się wykładni albo jego niejednolita wykładnia wywołała rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienia, które wymagać miałyby wykładni ze strony Sądu Najwyższego są już przedmiotem bogatego i utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego. W dodatku, sposób ich sformułowania wskazuje na fakt, że skarżący nie zmierza do rozstrzygnięcia uniwersalnych problemów wykładniczych, a jedynie do uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).